

Uhlířová, Ludmila

Vzpomínka

In: *Jan Firbas ve vzpomínkách*. Kroupa, Jiří (editor). Vyd. 1.
Brno: Masarykova univerzita, 2003, pp. 74-75

ISBN 8021031093

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/126931>

Access Date: 09. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

zdárné dokončení své práce. Po několika týdnech jsem díky jeho vedení byla schopna uplatnit funkční perspektivu větnou na svůj jazykový materiál. Na páteční odpoledne trávená v pracovně pana profesora nad analýzou spontánní bezprostřední konverzace nikdy nezapomenu. Pan profesor se kvůli mně vrátil odpoledne na katedru a po krátkém odpočinku, po kterém jsem směla zaklepat na dveře jeho pracovny, jsme se společně nořili do analýzy příslovečných určení místa a času a zamýšleli se nad jejich funkcí v mluveném jazyce. Velice si vážím jeho vedení a jsem ráda, že jsem jako jedna z posledních ještě stihla obhájit svou dizertační práci a složit doktorskou zkoušku před komisí, které předsedal.

Na závěr bych chtěla dodat, že největší pochvala, které se mi kdy v životě dostalo a které si nesmírně vážím, je pochvala od pana profesora, kterou mi udělil během jednoho našeho pátečního sezení. Tehdy mi pan profesor řekl, že se mnou rád pracuje, protože jsem opravdu lingvistka. Doufám, že to budu moci svou další prací dokázat.

PhDr. Ludmila Uhlířová, CSc.

Vzpomínka

V celém světě je známa a vysoce ceněna brněnská škola teorie funkční perspektivy větné, kterou na základech pražského funkčního strukturalismu vybudoval Jan Firbas.

Už tato jediná věta vyjadřuje, jak mimořádnou osobností profesor Firbas byl. Následující řádky vsak nebudou hodnocením Firbasova života a díla, ale drobnou osobní vzpomínkou na člověka, kterého jsem měla čest znát dlouhá léta. Na počátku šedesátých let mě s ním seznámil prof. Josef Vachek. Ten tehdy pracoval v Ústavu pro jazyk český, kde jsem v té době začínala aspiranturu; doporučil mi, abych – s odkazem na něj – požádala profesora Firbase o konzultaci týkající se tématu mé disertace. Odpověď z Brna přišla obratem: vstřícná, moudrá, povzbuzující, na bílém vroubkovaném dopisním papíře, napsaná neobyčejně úhledným písmem. Nikdy potom jsem se už nesešla s člověkem, jehož písmo by bylo tak naprosto jedi-

nečné, nezaměnitelné svou úhledností, na první pohled působící klidně, vyrovnaně a laskavě. Pokud rukopis může něco vypovídat o člověku, pak v tomto případě se v něm nejvíce zrcadlí harmonie, pevná vůle, důslednost a nezdolná energie. A ještě něco bylo pro profesora Firbase charakteristické: nikdy nepsal osobní dopisy na psacím stroji.

Dopisů i osobních setkání pak bylo za léta hodně při nejrůznějších příležitostech – v Brně, v Praze, v Cikháji, i mimo republiku na různých konferencích. Vzpomínám, jak profesor Firbas uchvátil svým výkladem veliký, nabitý konferenční sál na jedné konferenci v Gentu před několika málo lety, kde vedl dvouhodinový „workshop“ o funkční perspektivě větné. Výklad měl skvěle připraven, byl vynikající řečník a přesvědčivý diskutér. Když jsem se ho potom ptala, odkud stále bere tolik energie, měl odpověď pohotově – řekl mi s úsměvem: Víte, já musím pracovat, já jsem za tím účelem chráněn památkovým úřadem.

Pracoval intenzivně do posledních týdnů svého života. Vzpomínat na něj budu s úctou i s úsměvem.

prof. PhDr. Antonín Vašek, CSc.

Anima candida

S naším vzácným oslavencem jsem se poprvé setkal v poslední čtvrtině let čtyřicátých v Anglickém semináři Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně jako nastupující posluchač anglistiky. Byl to mladý, čerstvě graduovaný asistent tehdejšího vedoucího profesora Anglického semináře FF Josefa Vachka. O několik let později mne pak v posledním roce mého studia jako jeden z mých fakultních učitelů seznamoval s metodikou a praxí vyučování angličtiny. Snad proto, že to byl pedagog mladý (jak se později ukázalo, o pouhé čtyři roky starší nežli já, a já byl přitom o čtyři léta starší nežli moji ročníkoví spolužáci) a přitom v anglistice důkladně poučený, a co víc: neváhající potřebným adeptům svého oboru na požádání kdykoli nezištně pomoci, a to vždy s milým úsměvem a bez jakéhokoli povýšenectví, spíše jako starší, chápající bratr, bylo nasnadě, že